

«مراقبت در منزل»

شهلا پیرسا*

چشم اندازی نوین

مراقبت در منزل (*Home health care*) که در حال حاضر در بسیاری از کشورهای اجرامی شود باتوجه به رشد روز افزون جمعیت و افزایش هزینه‌های بیمارستانی در کشور ما نیز امری اجتناب ناپذیر است. مراقبت در منزل نه تنها موجب کاهش طول زمان بستری بیماران در بیمارستانها و خالی شدن تخت‌های بیمارستانی برای استفاده سایرین می‌شود بلکه با ارائه مستقیم خدمات بهداشتی درمانی در خانه و براساس نیازهای منحصر به فرد مددجو، حمایت عاطفی افراد خانواده از بیمار و شرکت در امر مراقبت از وی می‌تواند گامی مثبت در جهت ارتقای سطح سلامت جامعه باشد.

دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران در تابستان سال ۱۳۷۷ به فکر اجرای طرح مراقبت در منزل به شیوه‌ای نو افتاد. شیوه‌ای که با آنچه که تاکنون انجام می‌گرفت متفاوت باشد و صرفاً "به بازدید منزل خاتمه پیدا نکند. شیوه‌ای که پی‌گیری و تداوم مراقبت‌های بهداشتی درمانی رابه منزل ببرد.

باقوت گرفتن این فکر و تبادل نظرها و بحث‌هایی که با گروه‌های مختلف انجام گرفت طرح پیشنهادی به ریاست محترم دانشگاه و از طریق ایشان به وزارت متبوع ارسال شد. طرح مذکور در هیئت رئیسه دانشگاه مطرح و با مجوز ریاست محترم دانشگاه در شعاع ۵ کیلومتری بیمارستان شهید اکبرآبادی از بهمن ماه ۱۳۷۸ به اجرا درآمد. هدف از این طرح ارائه مراقبت به مادران و نوزادان از بدو ترخیص تا ۶ هفته پس از زایمان بود که به صورت آزمایشی و با همکاری مسئولین بیمارستان شهید اکبرآبادی انجام گرفت. در طی این ۶ هفته مراقبت در منزل در ۴ نوبت، در روزهای سوم و نهم و هفته‌های چهارم و ششم به مادران و نوزادان ایشان ارائه می‌شد.

مجریان در اجرای طرح مزبور به نتایج قابل توجهی دست پیدا کردند که نشان دهنده اهمیت ارائه مراقبت در منزل و پی‌گیری و تداوم ارائه مراقبت‌ها می‌باشد. مادرانی که مراقبت در منزل رابه این روش دریافت می‌نمودند نسبت به

* عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران - مجری طرح مراقبت در منزل در مرکز بهداشتی

درمانی و آموزشی شهید اکبرآبادی

مادرانی که مراقبتهای معمول را دریافت می‌کردند از خود و نوزادشان بهتر مراقبت کرده بودند و مشکلات کمتری داشتند. هر دو گروه هنگام ترخیص از بیمارستان به یک میزان آموزشهایی در مورد مراقبت از خود و نوزاد که توسط مجریان طرح ارائه می‌شد دریافت می‌کردند لیکن گروه دیگر از تداوم ارائه مراقبت در منزل محروم بودند. اجرای طرح عملاً نشان داد که چنانچه مراقبتهای بهداشتی به منازل برده شود و مادران و نوزادان آنها پس از ترخیص از بیمارستان رها نشوند گام بزرگی در راستای ارتقاء سطح سلامت جامعه برداشته خواهد شد.

با وجود نتایج مثبت این برنامه باید گفت اجرای طرح مراقبت در منزل تنها متکی به پرستار و ماما نیست و همکاری تیمی را می‌طلبد و در این تیم رابطن بهداشتی از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند. امید است با حمایت، همکاری و صمیمیتی که در قسمتهای مختلف وجود دارد بتوانیم این طرح را به صورت منسجم و با تشکیل تیم‌های مراقبت در منزل در منطقه تحت سرپرستی دانشگاه علوم پزشکی ایران به اجرا در آوریم. اجرای این برنامه تنها زمانی کامل می‌شود و ارزش پیدا می‌کند که به صورت

جریانی مداوم، پویا و باتوجه به نیازهای بهداشتی هر منطقه به اجرا درآید.

یکی از نکات جالبی که در اجرای این طرح آزمایشی نمایان شد اشتیاق مردم برای دریافت چنین خدماتی بود. استقبال کسانی که مراقبت در منزل را به خانه ایشان می‌بردیم بی سابقه بود. نه تنها خود و خانواده‌شان بلکه همسایگان و حتی مغازه‌داران محل مشتاقانه منتظر بودند تا مراقبت به منازل برده شود.

در اینجا از ریاست محترم و کلیه مسئولین مرکز بهداشتی درمانی آموزشی شهید اکبرآبادی که بدون همکاری ایشان اجرای این طرح نمی‌توانست با موفقیت همراه باشد صمیمانه تشکر نموده و از یکایک خانواده‌هایی که به مافرصت دادند تا برنامه را به محک آزمایش بگذاریم متشکریم.

در پایان به حمایت مسئولین و کلیه کسانی که به نحوی بتوانند ما را در این امر یاری دهند و یا در اجرای آن شرکت داشته باشند ارج نهاده و امید است در آینده‌ای نزدیک بتوان در سطحی وسیع‌تر و شاید در کشور خدمات جامع‌تری به مردم در منازل خودشان ارائه داد.

Home health care

Author: Porsa SH.

Abstract: Today home health care is implementing in many countries. In Iran, because of increasing population growth and hospital investments, home health care is not avoidable. Home health care not only causes decreasing length of hospitalization and rapid offloading of hospital's beds for the use of other patients, but also presenting direct health services in home based on individual needs, emotional support of family members and making them to participate in caring affairs of their patients. These are positive paces toward promotion of health in society. Nursing faculty of Iran University of medical sciences decided to do home health care by a new method in summer 1998. This method is not merely a home health visit but is a method of follow up and continues home health care.

Key words: home health care, hospital investments, health promotion.